

บทที่ 8

ระบบบริการเพื่อสนับสนุนการเริ่มยาต้านไวรัส ให้เร็วที่สุด และการกินยาต้านไวรัสต่อเนื่อง

เนื้อหาบทนี้คณะผู้จัดทำเนื้อหาเพิ่มเติม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ให้บริการที่ดูแลรักษาผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

วัตถุประสงค์

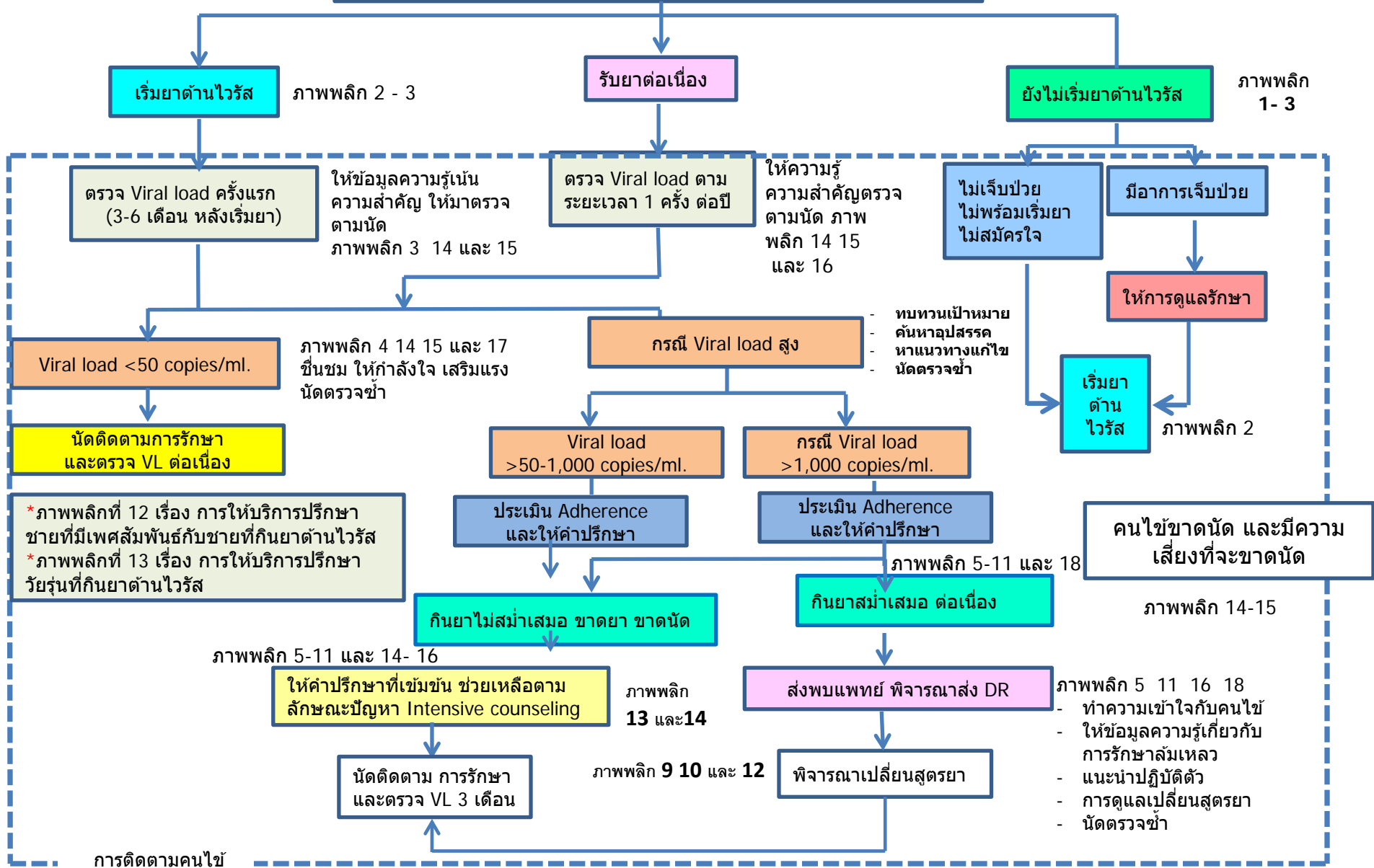
- เพื่อกระตุ้นให้เกิดระบบบริการที่สามารถเริ่มยาต้านไวรัสให้เร็วที่สุด และการกินยาต้านไวรัสอย่างต่อเนื่องในกลุ่มประชากรหลักและประชากรทุกกลุ่ม

ขอบเขตเนื้อหา

- ประโยชน์ของการใช้แบบฟอร์มติดตามและวางแผนการกินยาต้านไวรัส
- การบริหารจัดการ ระบบบริการเพื่อเริ่มยาต้านไวรัสให้เร็วที่สุด

การให้บริการปรึกษาเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการรักษาด้วย ยาต้านไวรัสอย่างต่อเนื่อง และติดตามปริมาณไวรัสเอชไอวีในเลือด (Enhanced Adherence Counseling and Viral Load Monitoring)

ผู้ติดเชื้อเอชไอวี หลังทราบผลเลือด
รับยาเร็วที่สุด (Rapid /Same day ART)

แบบฟอร์มติดตามและวางแผนการกินยาต้านไวรัสอย่างสม่ำเสมอ

แบบฟอร์มติดตามและวางแผนการกินยาต้านไวรัสอย่างสม่ำเสมอ

<p>ข้อมูลผู้รับบริการ</p> <p>หมายเลขผู้ป่วย: _____ หน่วยบริการ: _____</p> <p>อายุ: _____ เพศ: _____</p> <p>สูตรยาต้านไวรัส</p> <p>วันที่เริ่ม: <u>๑๑/๑๑/๒๕๖๖</u></p> <p>_____ <u>๑๑/๑๑/๒๕๖๖</u></p> <p>ผลการตรวจปริมาณไวรัส</p> <p>_____ c/ml วันที่: <u>๑๑/๑๑/๒๕๖๖</u></p> <p>วางแผนเพื่อเพิ่มวินัยการกินยา ครั้งที่ 1</p> <p>วันที่: <u>๑๑/๑๑/๒๕๖๖</u></p>		
<p>วินัยการกินยา (ดูโค้ดได้จาก Key) :</p> <p>☐ ดี</p> <p>☐ พอใช้</p> <p>☐ แย่</p> <p>มีขาดการรับยาที่ต้องยาหรือไม่</p> <p>☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่</p>	<p>ปัญหา/อุปสรรค:</p> <p>1. ด้านผู้ป่วย</p> <p>☐ สัมกินยา ☐ เชื้อ ไม่อยากกินยา</p> <p>☐ ไม่มีเวลากินยาที่เหมาะสม ☐ ทำงาน เวลาไม่แน่นอน</p> <p>☐ อยู่กับลูกจนไม่มีเวลากินยา ☐ ทำயหาย</p> <p>☐ ยหมดก่อนนัดเนื่องจากแบ่งยาให้คู่/เพื่อ</p> <p>☐ คิดสารเสพติด ☐ ขาดแรงจูงในการกินยา</p> <p>☐ ท้อแท้ โดดเดี่ยว ซึมเศร้า หมดอาลัยตายอยาก</p> <p>☐ ร่างกายแข็งแรงดี ยังไม่ป่วย / ไม่มีอาการผิดปกติ</p> <p>☐ Self-management กลับคนอื่นรู้</p> <p>2. ด้านผู้ให้บริการ</p> <p>☐ คำทรม/ตัดสินใจรับบริการ ☐ พฤติกรรมบริการไม่เหมาะสม</p> <p>☐ ติดตามและเลือกปฏิบัติ ☐ จ่ายยาไม่ครบตามวันนัด</p> <p>☐ เจ้าหน้าที่ใหม่ขาดทักษะและความชำนาญในการให้บริการ</p> <p>3. ระบบบริการ</p> <p>☐ จัดให้บริการเฉพาะวัน ☐ ระบบบริการไม่ยืดหยุ่น</p> <p>☐ สิทธิการรักษา ☐ ระบบบริการล่าช้าต้องรอนาน</p> <p>☐ ยาขาด stock ☐ เจ้าหน้าที่ไม่พร้อมในการให้บริการ</p> <p>4. ด้านสังคม</p> <p>☐ ถูกสังคมตีตรา</p> <p>5. ด้านครอบครัว</p> <p>☐ ไม่มีญาติดูแล ☐ ครอบครัวรังเกียจ ไม่ยอมรับ</p> <p>6. ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>☐ ฐานะยากจน ☐ ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง</p> <p>7. ด้านยา</p> <p>☐ ผลข้างเคียงจากยา เช่น เวียนศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย</p> <p>☐ สูตรยาไม่เหมาะสม ☐ จำนวนเม็ดยามีมาก/ขนาดเม็ดยา</p> <p>8. อื่นๆ ระบุ.....</p>	<p>วิธีส่งเสริมการกินยา:</p> <p>☐ ให้ความรู้</p> <p>☐ ให้ความปรึกษา</p> <p>☐ ให้ความแนะนำเรื่องการรักษา</p> <p>☐ สนับสนุนจากอาสาสมัคร</p> <p>☐ การควบคุมวิธีการกิน</p> <p>☐ นัด ในการกินยา</p> <p>☐ โทรคำศัพท์</p> <p>☐ DOT</p> <p>☐ กล้องยา</p> <p>☐ ปฏิทิน</p> <p>☐ SMS</p> <p>☐ ตั้งนาฬิกาปลุก</p> <p>☐ อื่นๆ.....</p>
<p>สรุปผลการประเมินและการวางแผน (อธิบายเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรคและการส่งเสริมที่วางแผนไว้):</p>		

เครดิต สถาบัน ICAP Global. Health. Action. Columbia University Mailman School of Public Health.

แบบฟอร์มติดตามและทบทวนคนไข้ที่มีผล VL > 50 copies/ml

Quality Coaching : ผู้รับบริการยาต้านฯ ที่มีผลตรวจพบ Not-suppressed VL หรือ VL Failure

คำอธิบาย : ผู้รับยาต้านฯ ที่มีผลการตรวจ VL ที่ตรวจในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา >50 copies/ml

(List รายการทุกครั้ง)

ชื่อ - สกุล	H.N.	NAP Number	
เลขประชาชน	ว.ด.ป.ที่สรุปประวัติ	โดยทีม ☐ QI ☐ รพ.	
ว.ด.ป.ลงทะเบียน	รพ. ที่ลงทะเบียน	สิทธิรักษา	
สรุปวันรับบริการล่าสุด	ข้อมูลจาก NAP / HOS x P		
สูตรยา ARV ที่ได้ครั้งล่าสุด.....	OI ณ วัน FU ครั้งล่าสุด.....		
วันที่ตรวจ CD4 ครั้งล่าสุด.....รพ. ที่ส่งตรวจ CD4.....	ผล CD4.....		
วันที่ตรวจ VL ครั้งล่าสุด.....รพ. ที่ส่งตรวจ VL.....	ผล VL.....		
แนวทางการทบทวน Case management เพื่อการเพิ่มคุณภาพบริการ			
1. สถานภาพ ณ วันที่ทบทวนประวัติ (1) ยังคงรับบริการ (2) refer ไป รพ. อื่น (ระบุ).....			
2. ผลการวิเคราะห์ หรือประเมินประวัติผู้ป่วยใน 2-3 Visit ก่อนพบ VL - Not suppressed			
2.1 สูตรยา ARV ก่อนตรวจ VLสูตรยา ARV ล่าสุด.....			
2.2 ผลการประเมินและทบทวน			
รายการประเมิน	ผล ว.ด.ป.....	ผล ว.ด.ป.....	ผล ว.ด.ป.....
ประวัติขาดนัด/ขาดยา			
ระดับ Adherence (%)			
มี Co-morbidity (ระบุ)			
ยา OI prophylaxis			
การเก็บยาไม่ถูกวิธี			
ระยะเวลาเปลี่ยน ARV			
หลังมีผลดียา			
มี Stigma หรือ Privacy			
ปัจจัย Logistics อื่นๆ (อาชีพ / ย้ายที่อยู่)			
สรุปผลการติดตาม/การแก้ไขปัญหา			
การทำกิจกรรมกลุ่ม/CM			
ประเด็นการติดตามในครั้งต่อไป			

เครดิต: คุณ สุภา
โรงพยาบาลชุมชน จ. ศรีสะเกษ

ความสำคัญของการติดตามประเมินการกินยาต้านไวรัส

- ทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นปัญหาอุปสรรคของผู้รับบริการ
- ใช้ในการพัฒนาคุณภาพบริการ
- เพื่อออกแบบระบบบริการ
- สร้างนวัตกรรม วิธีการใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหาคัดค้านกับผู้รับบริการ
- เป็นตัวอย่างในการเรียนรู้ให้กับหน่วยบริการต่างๆ ที่สนใจ
- ทำผลงานทางวิชาการ

การบริหารจัดการ การรักษาด้วยยาต้านไวรัส

- ด้านบุคลากร
 - วางแผน กำหนดบทบาทที่ชัดเจน ใคร ทำอะไร เมื่อใด
- ด้านระบบบริการ
 - ออกแบบระบบบริการ ที่สอดคล้องกับการเริ่มยาต้านไวรัสให้เร็วที่สุด
 - ทบทวน flow chart ของระบบบริการที่เกี่ยวข้องจากสาขาวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพบริการ ลดอัตราขาดนัด อัตราตาย
- ด้านการจัดการข้อมูล
 - ทบทวนรายงาน การลงบันทึกข้อมูลต่างๆที่สะท้อน ถึง 2nd90 และ 3rd90

เราทำได้ไหม

- Start ART in all adults, adolescents, children irrespective of stage/CD4
- เริ่มทันทีที่ผู้มารับบริการพร้อม ภายในวันเดียวกันถ้าทำได้หรืออย่างช้าไม่ควรเกิน 1 สัปดาห์
- Prioritize those with $CD4 < 350$
- Start immediately in pregnant and breastfeeding women
- Fast track (within 7 days) those with $CD4 < 200$

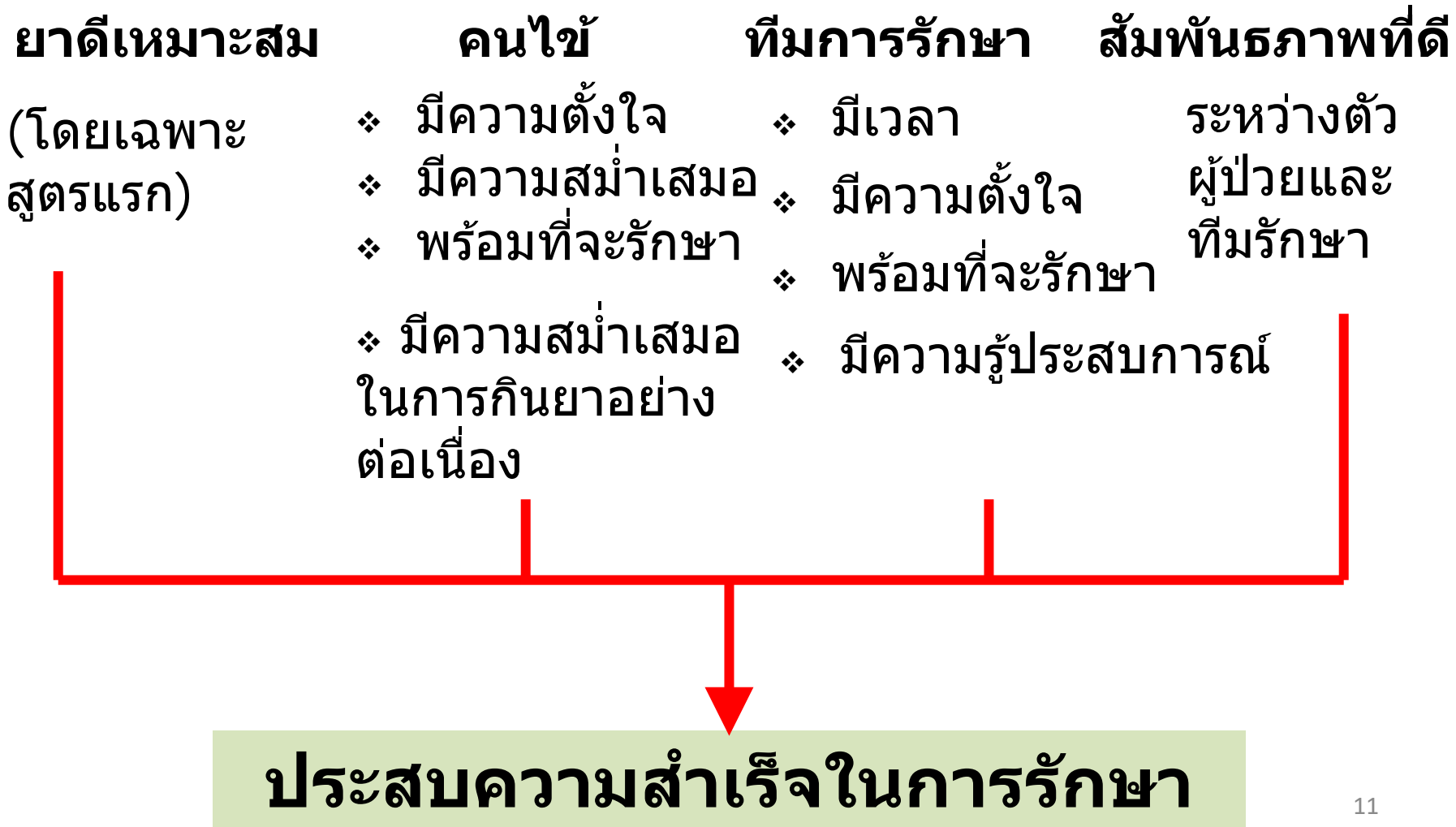
Keys to Success of Rapid/Same day ART

1. จุดติดต่อเรื่องส่งต่อ ควรเป็นจุดเดียว
2. **Refer** จากจุดตรวจมาจุดจ่ายยาให้ได้ในวันเดียว
3. **ทีมร่วมมือ สัญญาใจ**ว่าจะทำร่วมกัน (Counseling, ประกัน, ทีมอาสา แกนนำ, แพทย์, เภสัชกร)
4. **เร็ว** โดยทั่วไปที่ทำได้ คือภายใน 2-3 ชั่วโมง
5. **ลดจำนวนคนที่ต้องเจอ:** ทุกจุดต้องเป็นมิตร อบอุ่นประทับใจ
6. **มีแผนงานที่ดีในการคัดกรอง**
 - ระบบช่วยเหลือเรื่องประกันสุขภาพ
 - การประเมินการกินยา
 - ยาเริ่มต้น
7. **ให้การปรึกษาให้ทราบข้อดีการเริ่มยาเร็ว Enhance adherence counseling**
ความสำคัญการเริ่มยาเร็ว
8. **ถ้าไม่มีข้อห้ามและคนไข้สมัครใจควรเริ่มยาในวันเดียวกัน (SD ART) ถ้าไม่ได้ควรนัด FU**
โดยเร็วที่สุดและเริ่มยาให้ได้ไม่ควรเกินภายใน 7 วันสำหรับคนไข้ที่อาการดี

กลยุทธ์มุ่งสู่ Ending AIDS

- เพื่อมุ่งสู่ Ending AIDS
 - เพิ่มการเข้าถึงและตรวจเลือดประชากรหลัก
 - ทำงานร่วมกันของสหสาขาวิชาชีพในทุกกระดับเพื่อ
 - ส่งเสริมการส่งต่อเข้าสู่การรักษาและเริ่มยาต้านไวรัสโดยเร็วที่สุด
 - ส่งเสริมการคงอยู่ในระบบ ป้องกันการขาดนัด ติดตามผู้ขาดนัดเข้าสู่การรักษา
 - ส่งเสริมการทราบสถานะระดับไวรัสในเลือด ความครอบคลุมของการตรวจระดับไวรัสในเลือด
 - ประชาสัมพันธ์ U=U ลดการตีตรา
 - พัฒนาคุณภาพข้อมูลให้ดีขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการรักษา

สรุป

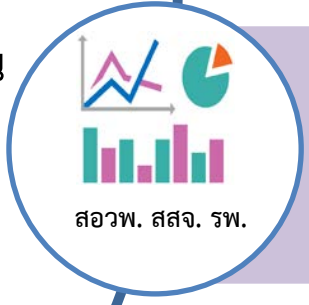

- รู้ความสำคัญ/ประโยชน์ของการกินยาต่อเนื่องสม่ำเสมอ (ทำให้ VL < 50 copies/mL.)
- รู้ประโยชน์ของการตรวจติดตามปริมาณไวรัส (รู้ประสิทธิภาพของการรักษาในปัจจุบัน/ ปรับการรักษาได้เร็ว)
- เข้าใจอุปสรรคและได้รับการ/เครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นเตือนการกินยาต่อเนื่องสม่ำเสมอ (ลดโอกาสในการขาดยา)
- เข้าใจประโยชน์ของการนัดหมาย (ลดโอกาสในการขาดนัด)

การให้บริการปรึกษา
เพื่อส่งเสริม
ความร่วมมือในการ
รักษาด้วยยาต้าน
เอชไอวีอย่างต่อเนื่อง
และการติดตามปริมาณ
ไวรัสในเลือด
มีประโยชน์กับ...

- วินิจฉัยการรักษาล้มเหลวได้เร็วขึ้น
- ติดตามและให้คำปรึกษาเรื่องการกินยาได้อย่างเหมาะสม
- รู้ปัจจัยและเหตุผลของการขาดนัด/ขาดยา
- พัฒนาคุณภาพงานบริการให้สอดคล้องกับผู้รับบริการ รวมถึงผลงานวิชาการ

- ติดตามผลสัมฤทธิ์ของการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อเอชไอวีในพื้นที่รับผิดชอบ (2nd 90 and 3rd 90)
- หาแนวทางพัฒนาคุณภาพระบบบริการให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

- กำหนด/ปรับยุทธศาสตร์ยุติปัญหาเอดส์ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศ
- กำหนดพื้นที่รณรงค์การดำเนินแผนงานยุติปัญหาเอดส์